

Svět očima ekonomů: Veřejné rozpočty se v EU loni zlepšily, zřejmě naposledy

Eurostat nedávno zveřejnil podzimní notifikaci veřejných rozpočtů zemí EU. Potvrdil předběžný stav z jara letošního roku, podle nějž se v roce 2018 stav veřejných financí v Unii jako celku zlepšil. Deficit klesl na 0,7% HDP z hodnoty 1,1% HDP, dosažené o rok dříve, i když byl pokles proti předběžným číslům poněkud menší. Problémem zůstala nevyrovnanost výsledků mezi jednotlivými zeměmi. Přesně polovina členů EU-28 hospodařila v loňském roce s přebytkem a až na výjimky se jednalo o stejné země jako v roce 2017. Mezi těmi, které vykázaly schodek, ovšem častěji došlo k revizi dat 2018 směrem k významnému zhoršení (Británie -0,8% HDP, Slovensko -0,4% HDP). Žádná země EU sice momentálně netrpí nadměrným deficitem, dvě z nich si ale vysloužily od Evropské komise varování kvůli odchylce od střednědobého rozpočtového cíle (Rumunsko se schodkem 3,0% HDP a Maďarsko se schodkem 2,3% HDP). Za snížením schodků proti roku 2017 v EU stály především ekonomický růst a nižší náklady na obsluhu veřejného dluhu. Ukazatel dluhu k HDP meziročně narostl jen ve třech zemích (Řecko, Itálie, Kypr), když i v řadě zemí hospodařících s deficitem rostl nominální HDP rychleji než nominální dluh.

Proč se jeví zpráva Eurostatu jako důležitá? Na prahu ekonomického zpomalení v Evropě jsou stabilní veřejné finance předpokladem pro využití fiskální politiky jako kompenzace nižší poptávky. Zveřejněná čísla vypadají v tomto ohledu vcelku pozitivně, což je ale dáno také dlouhou retrospektivou. Čtvrtletní pohled, který je známý až po 2Q19, naznačuje, že veřejné finance v EU dosáhly svého nejlepšího stavu na konci 2017 a v prvním půlroce 2018, což koresponduje s tehdejšími vrcholy v ekonomickém cyklu. Sezónně očištěný schodek pro EU je od té doby již na mírném vzestupu. V řadě zemí EU zůstává okno příležitostí fiskálního impulsu otevřené pro rok 2020, což ale nemusí vydržet dlouho. Ani v Česku, které patří z hlediska stability veřejných financí k nejméně problémovým zemím EU, není rozpočtová situace ideální. Veřejné zadlužení k HDP je čtvrté nejvyšší v rámci EU-28. Přebytku v hospodaření (1,1% HDP) bylo loni dosaženo již třetí rok v řadě. A také letošní hospodaření veřejných financí asi skončí mírným přebytkem, to ovšem výhradně díky přebytku v rozpočtech krajů a obcí. Centrální vláda svůj předchozí přebytek letos rozpustila výrazným zvyšováním sociálních transferů. Tím patrně vystřílela značnou část své fiskální munice dříve, než by bylo žádoucí, a formou, která není optimální. Při očekávaném zpomalení ekonomiky v příštím roce tak hrozí, že bude muset vláda řešit dilema, zda ořezávat veřejné výdaje či nechat přetéct plánovaný, čtyřicetimiliardový schodek rozpočtu.

STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED

	Česko		Slovensko		Eurozóna		USA	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
HDP, reálně (% y-o-y)	2.40	2.00	2.60	2.30	1.20	0.90	2.30	0.70
CPI, průměr (% y-o-y)	2.80	2.20	2.60	2.00	1.20	1.20	1.80	1.70
Cen.bank rate (% eop)	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.75	1.25
Výnos 10Y GB (% eop)	1.35	1.50	0.10	0.20	-0.50	-0.25	1.65	2.25
Národní měna vs. EUR*	25.70	25.20	--	--	--	--	1.14	1.18
Národní měna vs. USD*	22.5^	21.4^	1.14	1.18	1.14	1.18	--	--

*/Konec období, ^/Přepočteno EUR/CZK podle EUR/USD

Vydal dne 4. 11. 2019: *Economic Research, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.*
Zdroj dat: *UniCredit Research*

DISCLAIMER

Veškeré informace a názory použité při tvorbě nebo obsažené v tomto materiálu pocházejí nebo jsou založeny pouze na zdrojích, které UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., považuje za důvěryhodné. Přestože UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., věnuje obsahu a ověřování takovýchto informací a názorů veškerou péči, nemůže zaručit jejich správnost, přesnost a úplnost. Pokud není uvedeno jinak, analytický výstup představuje názor ke dni jeho zveřejnění, přičemž může být změněn bez předchozího upozornění.

Kurzy, ceny, výnosy, zhodnocení, výkonnost či jiné parametry dosažené jednotlivými finančními nástroji v minulosti nemohou v žádném případě sloužit jako indikátor nebo záruka budoucích kurzů, cen, výnosů, zhodnocení, výkonnosti či jiných parametrů takovýchto nebo obdobných finančních nástrojů. S investicí je vždy spojeno riziko kolísání hodnoty a návratnost původně investovaných prostředků není zaručena. Finanční nástroje denominované v cizích měnách jsou také vystaveny výkyvům vyplývajících ze změn devizových kurzů, které mohou mít jak pozitivní, tak i negativní vliv zejména na jejich kurzy, ceny, zhodnocení či výnosy z nich plynoucí. Narušení předpokladů pro odvození doporučení může způsobit ztrátu platnosti příslušného doporučení.

Další informace jsou k dispozici na <https://www.unicreditbank.cz/cs/ostatni/disclaimer.html>